

2023-05-30 Nr. NV-1287

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-23-719 TAIS-(23-5876(2))	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL REGLAMENTO (ES) 2022/1854 ĮGYVENDINIMO“ NR. XIV-1680 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2561		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2023-05-05	<i>Energetikos ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įstatymo „Dėl Reglamento (ES) 2022/1854 įgyvendinimo“ Nr. XIV-1680 11 straipsnio pakeitimo projekto parengimą paskatinusi priežastis – patikslinti įstatymo „Dėl Reglamento (ES) 2022/1854 įgyvendinimo“ Nr. XIV-1680 nuostatas, patikslinant Reglamento (ES) 2022/1854 įgyvendinimo modelį bei siekiant užtikrinti, kad elektros energijos pardavimo rinkos pajamų viršutinė riba nebūtų mažesnė negu energijos gamintojo, gaminančio energiją iš biomasės kuro (kietojo arba dujinio biomasės kuro), veiklos sąnaudos. Įstatymo projektu atitinkamai siekiama patikslinti (papildyti) Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – VERT) pareigas, susijusias su Reglamentu (ES) 2022/1854 ir Įstatymu Nr. XIV-1680 įtvirtinto modelio įgyvendinimu. Pagal dabartinį reguliavimą visiems energijos gamintojams, kurie gamina elektros energiją iš Reglamento (ES) 2022/1854 7 straipsnio 1 dalyje nurodytų išteklių yra taikoma vienoda rinkos pajamų viršutinė riba – 180 EUR už pagamintos elektros energijos MWh. Taigi nustačius rinkos pajamų viršutinę ribą nėra atsižvelgiama į tam tikrų energijos gamintojų (pvz. biomasės kuro elektrinės) patiriamas faktines elektros energijos gamybos sąnaudas (kintamuosius kaštus).

Įstatymo projektą parengė Seimo narių grupė: Andrius Kupčinskas, Romualdas Vaitkus, Ieva Pakarklytė, Kasparas Adomaitis.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Energetikos ministerijos vertinimu, įstatymo pakeitimu siūlomos priemonės nėra visiškai tinkamos dėl šių priežasčių:

1. Įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pajamų perviršio taikymo laikotarpis yra ribotas: „Reglamento (ES) 2022/1854 22 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytas laikotarpis yra „nuo 2022 m. gruodžio 1 d. iki 2023 m. birželio 30 d.“. Atsižvelgiant į tai, taip pat įvertinant tai, kad elektros energijos ir biomasės kuro kainos yra labai sumažėjusios ir nėra prognozuojamas reikšmingas šių kainų augimas per artimiausius keletą mėnesių, Įstatymo projektu siūlomas nustatyti reguliavimas būtų taikomas tik vieną mėnesį ar net trumpiau.

2. Įstatymo projektu siūlomi pakeitimai galėtų būti aktualūs ir svarstomi tik tuo atveju, jeigu Europos Komisija pasiūlytų pratęsti privalomos rinkos pajamų viršutinės ribos taikymą ilgesniam laikotarpiui, tačiau Europos Komisija iki šiol nėra paskelbusi, kad teiks tokius pasiūlymus.

3. Įstatymo projekto AR pažymima, kad dažnai biomasės kogeneracinių elektrinių pajamos iš šilumos energijos gamybos nepadengia biomasės kuro kainų ir kintamų veiklos sąnaudų, tačiau nepateikiama informacija ir faktiniai duomenys, kurie pagrįstų šiuos teiginius. Kadangi įsigaliojus įstatymui „Dėl Reglamento (ES) 2022/1854 įgyvendinimo“, elektros energijos gamybos iš biodujų ir biomasės apimtis išliko nepakitusi, palyginti su 2021–2022 metų to paties laikotarpio gruodžio–kovo mėnesiais, Įstatymo projekto AR turėtų būti papildytas informacija, pagrindžiančia poreikį pajamų perviršio mokėjimo subjektams, gaminantiems elektros energiją iš biomasės kuro (kietojo arba dujinio biomasės kuro), išskyrus biometaną, nustatyti aukštesnę kaip 180 eurų už pagamintos elektros energijos vieną MWh pajamų viršutinę ribą.

4. Seimui nusprendus svarstyti Įstatymo projektą, tikslinga suvienodinti įstatymo projekte minimų rinkos dalyvių ir kitų rinkos dalyvių, kuriems taikoma kita nei 180 eurų už pagamintos elektros energijos vieną MWh pajamų viršutinė riba (nurodytą Įstatymo 11 straipsnio 10 dalyje), konkurencines sąlygas. T. y. rekomenduotina nustatyti, kad tokių gamintojų viršutinė pajamų riba būtų lygi jų kintamosioms (ribinėms)

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

sąnaudoms ir būtų taikoma tik tuo atveju, kai šios sąnaudos yra didesnės nei 180 eurų už pagamintos elektros energijos vieną MWh. VERT *ex ante* neatliktų tokių sąnaudų pagrįstumo vertinimo.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Energetikos ministerijos teikiamoje išvadoje siūloma „**Iš esmės pritarti**“ Seimo narių parengtam Įstatymo projektui, taip pat siūloma tobulinti tam tikras jo nuostatas, tačiau tuo pačiu siūloma „**įstatymo projekto nesvarstyti**“ (dėl jo neįgyvendinamumo laike).

Atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybės siūlymas įstatymo „projekto nesvarstyti“ yra priešingas Vyriausybės išvadai „iš esmės pritarti ir siūlyti tobulinti“, siūlytina Energetikos ministerijai pasirinkti vieną iš siūlomų alternatyvų ir atitinkamai patikslinti Vyriausybės išvados argumentus.

STEBĖSENA

Stebėsenos rodikliai nenustatyti.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Seimo narių siūlomi įstatymo pakeitimai ir Vyriausybės išvada tiesiogiai paveiks energijos gamintojus, gaminančius energiją iš biomasės kuro (kietojo arba dujinio biomasės kuro). Informacijos apie tikslinės grupės dydį bei susijusių pajamų apimtis nėra pateikiama.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimo projektas derintas su Teisingumo ministerija, Konkurencijos taryba, Valstybine energetikos reguliavimo taryba, Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacija, Lietuvos nepriklausomų šilumos gamintojų asociacija, Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija. Nutarimo projektas pakoreguotas įvertinus gautas pastabas ir pasiūlymus. Nesuderintų pastabų, anot rengėjų, nėra, tačiau Vyriausybės kanceliarijoje gautas Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacijos 2023-05-11 raštas G-4144, kuriame pateikiamos pastabos Energetikos ministerijos suformuotai Vyriausybės išvadai.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė turėjo esminių ir teisės technikos pastabų, kurias siūlytina įvertinti.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybės siūlymas įstatymo „projekto nesvarstyti“ yra priešingas Vyriausybės išvadai „iš esmės pritarti ir siūlyti tobulinti“, siūlytina Energetikos ministerijai pasirinkti vieną iš siūlomų alternatyvų ir atitinkamai patikslinti Vyriausybės išvados argumentus.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė

Ekonomikos politikos grupė, vyresnioji patarėja